

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-135

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 11-45/1064-366

Karar Tarihi : 17.08.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Dr. Murat ÇETİNKAYA
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

10 **B. RAPORTÖRLER** : Mustafa Mehmet ÖZKARABÜBER, Mustafa Okan ALPAY

C. BAŞVURAN : Sadık KOCABAŞ
Adresi tespit edilememiştir.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Yeni Özemniyet VİB Öz Bartın Turizm Seyahat ve Motorlu Araç Tic. Ltd. Şti.
Atılım Küçük Sanayi Sitesi K-1 Blok No:6 Bartın
- Cide Aslan Metro Turizm Seyahat ve Tic. Ltd. Şti.
Otobüs Terminali/Bartın
- Mesut Güler Şahıs İşletmesi
Kırtepe Mah. 162. Sok. No:29 Bartın

E. DOSYA KONUSU: Bartın kalkışlı ve varışlı hatlarda rekabetin kısıtlandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde özetle; Bartın kalkışlı ve varışlı hatlarda rekabetin kısıtlandığı, firmaların diğer firmaların bilgisayar sistemlerine girerek satışı yapılan biletlerin fiyatlarını kontrol edebildiği, ayrıca pazarda 30 TL'nin altında bilet satışı yapılmadığı iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 27.04.2011 tarih ve 3197 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 26.05.2011 tarih ve 2011-4-135/İİ-11-174.MA sayılı İlk İnceleme Raporu, 02.06.2011 tarih ve 11-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 02.08.2011 tarih ve 2011-4-135/ÖA-11-192.MMÖ sayılı Önaraştırma Raporu, 05.08.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-110.02.02/362 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; hakkında inceleme yapılan teşebbüsler hakkında dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

40 **I.1.1. İlgili Ürün Pazarı**

Dosya mevcudu bilgiler dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "otobüs ile şehirlerarası yolcu taşıma hizmetleri pazarı"; ilgili coğrafi pazar ise "Bartın kalkışlı ve varışlı yolcu taşıma hatları" olarak tespit edilmiştir.

11-45/1064-366

I.2. Yapılan Tespitler

I.2.1. Yeni Özemniyet VİB Öz Bartın Turizm Seyahat ve Motorlu Araç Tic. Ltd. Şti. (Öz Emniyet)'nde Yapılan İncelemeler

50 Raportörlerin görüştüğü şirket yetkilisi; Özemniyet ve Özbartın-As 74'ün Sedat MENTEŞ'e ait olduğunu; Ulaştırma Bakanlığının verdiği D1 belgesine sahip bu firmaların, Sedat MENTEŞ'in akrabası Akın AYTAÇ'a ait F1 belgesi sahibi firmadan bilet satış ve bir kısım otobüslerin kiralanması hizmetlerini aldığını ifade etmiştir. Yetkili ayrıca, normal, özürlü ve çocuk olmak üzere üç tip bilet bulunduğunu; görüşme tarihinde normal biletin 30 TL. olduğunu, kış mevsiminde ise fiyatın 25 TL. olarak uygulandığını belirtmiştir.

Özbartın, As 74 ve Yeni Özemniyet'in bilet satış kısmında bilgisayar sistemi incelenerek en düşük 25 TL.'ye Bartın merkez-Ankara arası bilet satışı yapılabildiği, 25 TL.'nin altında bir değer girildiği takdirde sistemin bilet satışına izin vermediği görülmüştür.

60 Konuyla ilgili olarak, söz konusu teşebbüsten raportörlerce alınan çeşitli bilet örneklerinde, 07.12.2010, 20.12.2010, 15.01.2011, 30.01.2011 ve 17.02.2011 tarihlerinde sırasıyla 25 TL, 25 TL, 30 TL, 30TL ve 30TL yolcu bedelinin alındığı görülmüştür. Ayrıca, Ulaştırma Bakanlığı'ndan onaylı fiyat listesinde, adı geçen teşebbüsün Bartın-Ankara hattı için fiyatı 30 TL olarak onaylattığı anlaşılmıştır.

I.2.2. Cide Aslan Metro Tur. Sey. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Cide Aslan)'nde Yapılan İncelemeler

Şirket yetkilisi konuya ilişkin olarak; Cide ASLAN'ın, Ulaştırma Bakanlığının verdiği F1 yetki belgesine sahip olduğunu; Metro Turizm adına Bartın Şehirlerarası Otobüs Terminali'nde bilet satışı yaparak, komisyon aldığını; halen rakiplerinin bilet fiyatının 2-3 TL altına bilet satmaya çalıştıklarını ifade etmiştir.

70 Raportörlerce yapılan incelemede, inceleme günü sabahı satışı yapılan biletler için 25 TL., 28 TL. ve 30 TL. ücret alındığı görülmüştür. Ayrıca yeni bir bilet satışı yapma denemesi yapılmış ve hem ... TL hem de ... TL fiyat ile tam/normal Bartın Merkez-Ankara arası satış yapılabildiği görülmüştür.

Ayrıca, Ulaştırma Bakanlığında onaylı fiyat listesinde, adı geçen teşebbüsün Bartın-Ankara hattı için fiyatı 30 TL. olarak onaylattığı anlaşılmıştır.

I.2.3. Mesut Güler Şahıs İşletmesi'nden Yapılan İncelemeler

80 Şirket yetkilisi konuya ilişkin olarak, Kamil Koç otobüs firmasının Bartın ili acenteliğini yaptıklarını; F1 belgesi sahibi olduklarını; Bartın merkez-Ankara normal yolcu fiyatının acenteden satışta 30 TL., internetten satış halinde 29 TL. ve özürlü-çocuk için 24 TL. olduğunu; fiyatların Bursa'daki Genel Müdürlük tarafından belirlendiğini; 2011 kış aylarında 25 TL. olan Bartın merkez-Ankara arası normal yolcu fiyatının, 30 TL.'ye yükselmesinin mazot fiyatlarındaki artıştan kaynaklandığını; önceki yaz, bilet fiyatının yine 25 TL olduğunu; genellikle yılda bir kez fiyat düzenlemesi yapıldığını belirtmiştir.

Söz konusu teşebbüsten alınan 21.07.2011 tarihli yolcu listesinde, Bartın Merkez-Ankara hattı için yolcu bedelinin 29 ve 30 TL olduğu görülmüştür.

I.3. Değerlendirme

İnceleme konusu başvuruda, Bartın ilinde faaliyet gösteren Kamil Koç, Metro, Öz Bartın-As 74 ve Öz Emniyet firmalarının aralarında anlaşarak, 2011 yılı Mart ayı içerisinde, Bartın-Ankara güzergâhında 15 TL. olan yolcu bedelini 30 TL.'ye yükselttikleri iddia edilmektedir.

11-45/1064-366

Hakkında şikâyette bulunulan firmalardan, Öz Bartın-As 74 ve Öz Emniyet aynı şahsa ait şirketlerin markalarıdır ve bilet satışı için aynı yazıhaneyi kullanmaktadırlar. Bu nedenle bunlar arasında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan türden bir anlaşma söz konusu değildir.

Öte yandan, yapılan yerinde incelemelerde, bilet satıcılarından alınan eski tarihli bilet örneklerinde, Bartın-Ankara için yolcu bedelinin Öz Bartın-As74 - Öz Emniyet grubu tarafından, 2010 yılı içerisinde 25 TL ve yılbaşından sonra da 30 TL olarak uygulandığı görülmüştür. Dolayısıyla, fiyatın 15 TL'den 30 TL.'ye yükseltildiği iddiasının doğruyu yansıtmadığı anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, hakkında inceleme yapılan firmaların, yolculara indirim yaptığı ve bu indirimlerin değişik seviyelerde gerçekleştiği gözlemlenmektedir.

Firmalar arasında anlaşma olduğu ve birbirlerinin sistemlerine girip anlaşmalarına aykırı (düşük) fiyatlardan bilet satışı yapan firmanın diğer firmalar tarafından tespit edilebildiği şeklindeki şikâyete ilişkin olarak da birtakım tespitler yapılmıştır. Öncelikle, Bartın merkez-Ankara hattında çalışan Metro ve Kamil Koç'un Türkiye çapında işletmecilik yaptıkları, bilet fiyatlarını da genel merkezlerinin izinleri olmadan değiştiremedikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca bu firmalar ve yerel firma olan Öz Bartın-As74 - Öz Emniyet yazıhanelerinde kullanılmakta olan bilet satış programlarının birbirinden farklı olduğu raportörlerce belirlenmiş olup, yapılan yerinde incelemede, firmaların sistemlerinin ve yaptıkları satışların diğer firmalar tarafından görüldüğüne ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.